
Uoppdagede gonokokker i halsen

DEBATT

MORTEN ELLEFSEN

Morten Ellefsen er sykepleier ved Olafiaklinikken, Oslo universitetssykehus. Forfatteren har fylt ut ICMJE-skjemaet og oppgir ingen interessekonflikter.

ÅSE HAUGSTVEDT

aahaugs@online.no

Åse Haugstvedt er seksjonsleder og overlege ved Olafiaklinikken, Oslo universitetssykehus.

Forfatteren har fylt ut ICMJE-skjemaet og oppgir ingen interessekonflikter.

Gonoré i halsen gir få eller ingen symptomer og blir sjelden testet for hos heterofile menn.

Gonoré er en velkjent seksuelt overførbart infeksjon forårsaket av bakterien *Neisseria gonorrhoeae*. Bakterien kan overføres gjennom seksuell kontakt via slimhinnene i kjønnsorganene, halsen eller endetarmen. Ubehandlet kan gonoré føre til alvorlige komplikasjoner og senvirkninger. Menn med klassiske symptomer som utflod fra urinrøret og smerter ved vannlating oppsøker ofte rask helsehjelp, men infeksjoner i anus og hals/svelg gir som regel få eller ingen symptomer (1–3). Uoppdaget gonoré i halsen kan smitte videre ved oralsex og føre til resmitte av partner(e) og videre spredning (4). Infeksjon i hals kan gi faryngitt. Gonokokkfaryngitt er assosiert med disseminert gonokokkinfeksjon, men forekommer sjelden (5).

Økning av smittetilfeller blant heterofile

Fra høsten 2022 har det vært en bekymringsfull økning av gonoré blant heterofile ungdommer, spesielt unge kvinner. I 2023 ble det rapportert totalt 2 985 tilfeller (inkludert menn som har sex med menn) av gonoré i Norge, hvorav 1 102 var kvinner. Dette var en betydelig økning fra 2022, da det ble rapportert 498 tilfeller av gonoré hos kvinner (6). Årsaken til økningen blant heterofile er ikke kjent, men mulige

forklaringer er mange og sammensatte. Vi tror endrede seksualvaner (som flere partnere), økt smittsomhet og uoppdaget gonoré i halsen kan være mulige forklaringer på økningen av smittetilfeller.

«Endrede seksualvaner (som flere partnere), økt smittsomhet og uoppdaget gonoré i halsen kan være mulige forklaringer på økningen av smittetilfeller»

Hvem skal testes hvor?

Forekomsten av gonoré er fortsatt høyest blant menn som har sex med menn, og det har lenge vært rutine å teste både urin, anus og hals i denne gruppen. Blant menn som har sex med kvinner, har det derimot vært vanlig å teste for gonoré kun i urinen. Dette fordi man har antatt at menn i mindre grad blir smittet i hals ved cunnilingus enn ved fellatio (5). Studier viser imidlertid at hvis man tester menn som har sex med kvinner bare med urinprøve, vil en del tilfeller av gonoré i hals forbli uoppdaget (7, 8). Vi har hatt flere tilfeller på Olafiaklinikken der mannlige smittekontakter til kvinner kun har hatt positiv gonoréprøve fra hals og negativ prøve i urin. I disse tilfellene har vi spesifikt etterspurt om de har hatt oralsex med menn, fordi vi vet at enkelte menn kan vegre seg for å oppgi at de har hatt mannlige seksualkontakter.

«Mannlige smittekontakter til kvinner med påvist gonoré bør tilbys testing i både hals og urin»

Alle mannlige smittekontakter bør testes i hals

Smittekontakter ved gonoré bør alltid testes. For menn som har sex med kvinner, vil urinprøve alene være utilstrekkelig for å identifisere alle tilfeller. Oralsex er vanlig blant heterofile par, og gonoré i hals er ikke uvanlig blant personer som har vært eksponert for gonorébakteriene via cunnilingus. Mannlige smittekontakter til kvinner med påvist gonoré bør tilbys testing i både hals og urin. Vi vil derimot ikke anbefale rutinemessig testing i hals av menn som har sex med kvinner, grunnet lavere risiko for smitte ved cunnilingus enn ved fellatio (5).

REFERENCES

1. Moi H, Maltou JM. Seksuelt overførbare infeksjoner og genitale hudsykdommer. 4. utg. Oslo: Gyldendal, 2021.
2. Unemo M, Ross JDC, Serwin AB et al. 2020 European guideline for the diagnosis and treatment of gonorrhoea in adults. International union against sexually transmitted infections (IUSTI). <https://iusti.org/wp-content/uploads/2020/10/IUSTI-Gonorrhoea-2020.pdf> Lest 24.10.2024.

3. Folkehelseinstituttet. Gonoré. <https://www.fhi.no/ss/seksuelt-overforbare-infeksjoner/diag/om-gonore/> Lest 24.10.2024.
4. Seña AC, Cohen MS. Treatment of uncomplicated gonorrhea (Neisseria gonorrhoeae infection) in adults and adolescents. <https://www.uptodate.com/contents/treatment-of-uncomplicated-gonorrhea-neisseria-gonorrhoeae-infection-in-adults-and-adolescents> Lest 24.10.2024.
5. Hook EW, Bernstein K. Kissing, saliva exchange, and transmission of Neisseria gonorrhoeae. *Lancet Infect Dis* 2019; 19: e367–9. [PubMed][CrossRef]
6. Folkehelseinstituttet. Meldingssystem for smittsomme sykdommer (MSIS). <https://msis.no/> Lest 24.10.2024.
7. Chow EPF, Chen MY, Williamson DA et al. Oropharyngeal and Genital Gonorrhea Infections Among Women and Heterosexual Men Reporting Sexual Contact With Partners With Gonorrhea: Implication for Oropharyngeal Testing of Heterosexual Gonorrhea Contacts. *Sex Transm Dis* 2019; 46: 743–7. [PubMed][CrossRef]
8. McLaughlin SE, Golden MR, Soge OO et al. Pharyngeal Gonorrhea in Heterosexual Male and Female Sex Partners of Persons With Gonorrhea. *Sex Transm Dis* 2023; 50: 203–8. [PubMed][CrossRef]

Publisert: 14. november 2024. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.24.0505
Mottatt 26.9.2024, første revisjon innsendt 22.10.2024, godkjent 24.10.2024.
Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 11. juli 2026.